

Társadalombiztosítási rendszerek és nyugdíjak

Az Európai Parlament 2008. november 20-i állásfoglalása a társadalombiztosítási rendszerek és a nyugdíjak jövőjéről: ezek finanszírozása és az individualizációs tendencia (2007/2290(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az európai uniós államháztartások hosszú távú fenntarthatóságáról szóló 2006. október 12-i bizottsági közleményre (COM(2006)0574),
- tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 99. és 141. cikkére,
- tekintettel az Európai Közösségek Bíróságának ítéleteire, különösen a *Douglas Harvey Barber kontra Guardian Royal Exchange Assurance Group* ügyben 1990. május 17-én hozott ítéletére¹,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlés által 1979-ben elfogadott, jogilag kötelező érvényű, a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményére (CEDAW), különösen annak 11. cikke (1) bekezdésének d) és e) pontjára és 11. cikke (2) bekezdésének c) pontjára,
- tekintettel a Bizottság „A nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó ütemterv 2006-2010” című, 2006. március 1-jei közleményére (COM(2006)0092),
- tekintettel a 2008. március 13–14-i, brüsszeli Európai Tanács elnökségi következtetéseire,
- tekintettel a 2007. október 17-i, „A szociális védelem korszerűsítése a nagyobb társadalmi igazságosság és gazdasági kohézió érdekében: a munkaerőpiacról leginkább kiszorultak aktív integrációjának elősegítése” tárgyú bizottsági közleményre (COM(2007)0620),
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) 1952. évi, a társadalombiztosítás minimális normáiról szóló egyezményre,
- tekintettel a 2008. április 11-i, a munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalók védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 1980. október 20-i 80/987/EGK tanácsi irányelv 8. cikkének végrehajtásáról szóló bizottsági szolgálati munkadokumentumra, amely a törvényes társadalombiztosítási rendszeren kívüli vállalati és vállalatközi nyugdíjrendszereket érinti (SEC(2008)0475),
- tekintettel az európai szociális partnereknek az európai munkaerőpiacok előtt álló fő kihívásokról szóló, 2007. október 18-i ajánlására, - a „Kulcsfontosságú kihívások az európai munkaerő piacon: az európai szociális partnerek együttes elemzése”- című

¹ C-262/88 sz. ügy, EB [1990] I-1889.

jelentésben,

- tekintettel a Bizottság „A munkajog korszerűsítése szembenézve a XXI. század kihívásaival” című zöld könyvére (COM(2006)0708) és a Parlament erről szóló, 2007. július 11-i állásfoglalására¹,
- tekintettel a 2007 tavaszi Európai Tanács számára készített időközi jelentés” című 2007. február 26-i bizottsági közleményre (COM(2007)0063) és a szociális valóság felméréséről szóló, 2007. november 15-i parlamenti állásfoglalásra²,
- tekintettel „A nemzedékek közötti szolidaritás előmozdítása” című 2007. május 10-i bizottsági közleményre (COM(2007)0244) és az Európa demográfiai jövőjéről szóló, 2008. február 21-i parlamenti állásfoglalásra³,
- tekintettel az eljárási szabályzat 45. cikkére,
- tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság jelentésére, valamint a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság és a Gazdasági és Monetáris Bizottság véleményére (A6-0409/2008),

A. mivel a társadalombiztosítás:

- létrehozását, szabályozását, irányítását és finanszírozását (általában részben) az állam a biztosított személyek által fizetett hozzájárulásokból vagy hozzájárulásokból és adókból azokkal együttesen végzi, úgy, hogy az állam közfelelőséggel tartozik a lakosság társadalombiztosítási igényeinek kielégítéséért,
- jellemzője az elszámoltathatóság és az alapvető biztonság mindenki számára történő biztosítása,
- a szolidaritás elvén alapul,
- az ILO fent említett egyezményének kilenc területét öleli fel,
- célja a foglalkoztatás (munkanélküliség elleni biztosítás), a jövedelem (nyugdíj) és a keresőképesség (egészségügyi biztosítás) területén az alapvető biztonság megteremtése,

B. mivel az Európai Unió teljes népessége 2025-ig várhatóan enyhén növekszik, 2025 után pedig enyhén csökken, 2050-re pedig kismértékben kisebb lesz, viszont jelentős mértékben idősebb,

C. mivel, ha a bevándorlás a jelenlegi szinten állandósul, a munkaerő a 2005. évi 227 millió főről 2050-re 183 millióra csökken, a foglalkoztatási ráta 2020-ban 70%-ra növekszik, aminek oka elsődlegesen a nők magasabb foglalkoztatási rátája, és az alkalmazottak összes száma 2017-re 20 millióval növekszik, ezt követően azonban 2050-re 30 millió fővel csökken, továbbá a 65 év feletti és a munkaképes korúak

¹ HL C 175. E, 2008.7.10., 401. o..

² HL C 282. E, 2008.11.6., 463. o.

³ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0066.

várható aránya a 2005. évi 1:4-ről 2050-re 1:2-re növekszik,

- D. mivel a várható életkor növekedésének általános tendenciáján alapuló nyugdíjkorhatár általános növekedése nem veszi kellőképpen figyelembe, hogy számos iparágban a dolgozók várható életkora lényegesen alacsonyabb,
- E. mivel a szociális partnerek általánosan, és különösen az átlagosnál alacsonyabb várható életkorú dolgozókat foglalkoztató iparágakban, komoly felelősséggel tartoznak a munkavállalók ki- és beáramlására való tekintettel, és ők lehetnek egy hatékony életkortudatos személyzeti politika biztosítását elsődlegesen támogató felek,
- F. mivel a munkanélküliek alacsonyabb aránya miatt a munkanélküli segélyre fordított kiadások kb. a GDP 0,6 százalékpontjával csökkennek 2050-re, és ez a csökkenés igen szerény, és nem kompenzálja más ágazatokban a magasabb mértékű kiadásokat,
- G. mivel az Európai Unió a GDP 27,2%-át fordítja szociális védelemre (2008), és ennek legnagyobb részét öregségi ellátásra és nyugdíjakra fordítják (46%),
- H. mivel mind az állampolgárok, mind az állam számára a társadalombiztosítás megnevezés inkább vonatkozik egy társadalmi szerződésre, a jogok és kötelezettségek közötti kapcsolatra, mint a kiadás és a bevétel közti kapcsolatra, és ilyenként kezelendő; mivel azonban a társadalombiztosítás költségvetési jellege semmilyen körülmények között nem kérdőjelezhető meg,
- I. mivel az elöregedő népesség ténye várhatóan növekedéseket eredményez a közkiadásokban, amelynek nagy részét 2050-re a legtöbb tagállamban nyugdíjra, egészségbiztosításra és hosszú távú gondozásra fordítják, ha a jelenlegi politikákat megtartják, és a legnagyobb mértékű növekedésre 2020 és 2040 között lehet számítani,
- J. mivel a lisszaboni stratégia nők, fiatalok és idősek foglalkoztatása terén meghatározott célkitűzései, valamint a napközi gyermekgondozási szolgáltatások terén megfogalmazott barcelonai célkitűzések létfontosságúak a nyugdíjrendszerek életképessége szempontjából,
- K. mivel az ENSZ 2000-ben elfogadott millenniumi célkitűzései – különösen a 3. cél – feltételezi a nemek közötti egyenlőséget,
- L. mivel általában véve a nők karrierje kevésbé homogén és lassú fizetésemelkedés jellemzi, míg a férfiak karrierje folyamatos és fizetéseik gyorsabban emelkednek, ami különbségekhez vezet a nyugdíjjárulékok terén és a nők elszegényedésének fokozott kockázatát hordozza magában, ami ráadásul hosszú távú kockázatot jelent, hiszen magasabb a várható élettartamuk,

Általános kérdések

1. sürgeti a tagállamokat, hogy a Lisszaboni Stratégia, valamint a szociális kockázatok és a társadalom- és nyugdíjbiztosítási rendszerek fenntarthatósága szükségességének, illetve az európai szociális modellek fenntartásának fényében, érjenek el fejlődést a szociális kiadások és a szociális aktivitás közötti egyensúly létrehozása terén, továbbá vonzzanak és tartsanak még több embert a minőségi, biztonságos és kötelező társadalombiztosítás által fedezett foglalkoztatásban, elősegítve ezzel a növekedést és

munkahelyteremtést, valamint a jobb piaci átláthatóságon alapuló foglalkoztatáshoz való hozzáférést a szociális védelmi rendszerek (pl. a kedvezmények és támogatási mechanizmusok közötti nagyobb differenciáláson keresztül) modernizálása, illetve a kutatás, fejlesztés és innováció támogatásán, valamint a mindenki számára elérhető élethosszig tartó tanulás kereteiben a jobb oktatási és képzési programokon keresztül a humántőkébe történő befektetések növelése érdekében;

2. felhívja a Bizottságot, hogy kövesse figyelemmel a tagállamokban folyó társadalombiztosítási és nyugdíjreformokat, összehasonlítva a nők foglalkoztatási helyzetére gyakorolt aktuális hatásukat és összpontosítva a megvalósuló legjobb gyakorlatokra, különösen a fizetések és a szakmai és családi köteleességek összeegyeztetése tekintetében felmerülő nemi alapú megkülönböztetés csökkentése terén;
3. hangsúlyozza, hogy a demográfiai változások miatt a gazdasági növekedés forrásai meg fognak változni, és a munkaerő termelékenységének fokozódása és a technológiai innováció válnak a gazdasági növekedés forrásaivá; elismeri, hogy a nagyobb mértékű termelékenység megőrzése érdekében elengedhetlenné válnak a kutatás és a fejlesztés terén a nagyobb mértékű beruházások, amelyekkel összefüggésben fokozott elsőbbséget kell tulajdonítani a technológiai és társadalmi innovációk közötti szinergiának;
4. hangsúlyozza a jelenlegi demográfiai, gazdasági és szociális tendenciákra és a generációk és társadalmak közötti konfliktusok megakadályozására tekintettel annak fontosságát, hogy új módszereket találjanak a költségek és a haszon elosztására egy kisebb, gazdaságilag aktív és egy nagyobb, gazdaságilag inaktív lakosság között; európai és nemzeti szinten célul kellene kitűzni a társadalombiztosítási rendszerek, illetve nyugdíjrendszerek életképessége és a szociális kockázatok közötti egyensúly fenntartását;
5. emlékeztet azon meggyőződésére, hogy egy gazdaságilag életképes szociális védelmi rendszer előmozdítása érdekében az EU munkajogának meg kell erősítenie a határozatlan időre szóló munkaszerződéseket, mint a foglalkoztatás általános formáját, amelyek értelmében megfelelő szociális és egészségvédelem, továbbá az alapvető jogok tiszteletben tartása biztosítható; elismeri mindemellett, hogy az ettől eltérő foglalkoztatási formában dolgozók jogait is védeni kell, ideértve a méltóságteljes életet biztosító nyugdíjhoz való jogot;
6. emlékeztet arra, hogy az európai szociális modellek alapja a generációk és társadalmi csoportok közötti szolidaritás elve, és arra, hogy azokat elsődlegesen a munkával kapcsolatos bevételekből finanszírozzák, azaz a munkavállalók és munkaadók hozzájárulásaiból és a munkára kivetett adóból; mindazonáltal rámutat, hogy a népesség elöregedése súlyos teherként fog az aktív munkaerő vállára nehezedni, és hogy a demográfiai változások megoldását politikai prioritásként kell kezelni; hangsúlyozza, hogy egyébként a demográfiai változások veszélyeztethetik a szolidaritást, következésképpen pedig az európai szociális modelleket; hangsúlyozza tehát a szolidaritás elve megerősítésének, illetve egy méltányos finanszírozás komoly jelentőségét;
7. emlékeztet, hogy az EK-Szerződés 141. cikke értelmében intézkedéseket lehet elfogadni a fizetések közötti egyenlőség elérésére, valamint hogy a közösségi

joggyakorlat a társadalombiztosítási járulékokat a fizetés részének tekinti;

8. megjegyzi, hogy a demográfiai változások következtében a becslések szerint 2030-ra az aktívak és inaktívak aránya 2:1 lesz; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fejlesszenek ki annak biztosítására szolgáló politikákat, hogy a gondozási kötelezettségeik miatt a munkaerőpiacról visszavonulni kényszerült gondozókat ne befolyásolja hátrányosan a nyugdíjbizonytalanság;
9. emlékeztet arra, hogy az individualizációs tendenciák hozzájárulnak a második és harmadik pillér megerősítéséhez, anélkül hogy megkérdőjeleznék a társadalombiztosítási rendszerek első pillérét, ami révén az egyének, főleg a nők és más érzékeny csoportok nagyobb választási szabadsággal rendelkeznek, és így függetlenebbé válnak, illetve képesek lesznek megteremteni saját, kiegészítő nyugdíjjogosultságukat;
10. felhívja a Bizottságot, hogy mélyítse el a szociális jogosultságok egyénre szabása által a nőkkel és férfiakkal szembeni egyenlő bánásmódra gyakorolt hatást érintő kutatásokat és az ezzel kapcsolatos munkát;
11. úgy véli, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőségnek meg kell jelennie a társadalombiztosítási és nyugdíjrendszerek reformjainak célkitűzései között, ugyanakkor hangsúlyozva, hogy e tekintetben az egyenlőtlenségek alapvetően közvetett jellegűek, a munkaerőpiacon és a fizetési és karrierkilátások terén makacsul fennálló egyenlőtlenségekből és a családi és háztartási kötelezettségek egyenlőtlen elosztásából adódnak, ezért csak átfogóbb intézkedésekkel lehet javítani rajtuk;
12. felszólítja a Bizottságot és tagállamokat, hogy tudatosítsák a (fiatal) felnőttek körében a nyugdíjalapok létrehozásának szükségességét;

Munkaerő

13. úgy véli, hogy a csökkenő létszámú munkaerő a jelenlegi helyzet folytatódása esetén a ledolgozott munkaórák teljes számának csökkenését eredményezi; úgy ítéli meg, hogy e tendencia visszafordítása érdekében olyan intézkedéseket kell hozni, amelyek a munkanélküliség csökkentését és (a képzéssel és átképzéssel történő) munkaerő-felvétel fokozását célozzák az olyan, pl. fogyatékkal élő személyek, nők és időskorúak körében is, akik nagy munkaerő-potenciállal rendelkeznek; hangsúlyozza az önkéntes alapú rugalmas nyugdíjba vonulás lehetővé tételének, a munkamódszerek megváltoztatásának, illetve az új technológiák intelligens felhasználásának szükségességét; hangsúlyozza, hogy szükség van a segítő szolgálatok, valamint a gyermekek és családtagok gondozásához kapcsolódó szolgálatok javítására is az önkéntesen részmunkaidőben dolgozó személyek számának csökkentése érdekében;
14. emlékeztet arra, hogy a magasabb foglalkoztatottsági arány nagymértékben függ minden társadalmi csoport, és így különösen a munkaerőpiacról kirekesztett csoportok aktivitása megőrzésének szükségességétől; hangsúlyozza éppen ezért, hogy harcolni kell a munkaerőpiaci diszkrimináció ellen, és jobb álláslehetőségeket kell ajánlani a munkaerő inaktív tagjainak; hangsúlyozza továbbá, hogy ésszerű támogatással meg kell könnyíteni a fogyatékkal élők, illetve a súlyos egészségügyi problémákkal küzdők munkavégzését, valamint biztosítani kell a fogyatékkal élők és a mentális betegségekben szenvedők számára a foglalkoztatáshoz való hozzáférést;

15. e tekintetben ragaszkodik ahhoz, hogy aktív politikákra van szükség a nők, a fiatalok és az idősek foglalkoztatása terén annak érdekében, hogy megfelelően kihasználják az emberi erőforrásokat és az üzleti vállalkozást, illetve hogy a nyugdíjjáruélékok alapján biztosítani lehessen számukra a méltányos nyugdíjhoz való jogot;
16. hangsúlyozza a törvényes nyugdíjkorhatár emelése nemzeti szintű megvitatásának szükségességét; úgy ítéli meg, hogy tekintet nélkül az egyes tagállamokban érvényben lévő nyugdíjkorhatárokra, a munkavállalókat arra kell ösztönözni, hogy önkéntes alapon maradjanak munkában addig, ameddig a körülmények engedik, egészen a számukra meghatározott korig, vagy tovább;
17. felhívja a társadalmi partnereket, többek között a különböző ágazatokban szerzett tapasztalatok alapján, hogy ágazati alapú, testre szabott intézkedésekről folytassanak tárgyalásokat általában az idősödő munkavállalók kiáramlásával, és különösen egy életkortudatos személyzeti politika kialakításával kapcsolatban;
18. felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre anyagi és szociális ösztönzőket az alkalmazottak arra való bátorítása érdekében, hogy önkéntesen folytassák a munkát a kötelező nyugdíjkorhatár elérése után is;
19. felhívja a tagállamokat, hogy aktív politikát folytassanak a biztonságos munkakörülmények lehetőségei javításának terén annak érdekében, hogy bizonyos foglalkozási körökben csökkenjen a kockázat, valamint, hogy elkerülhető legyen a képzett munkavállalók nagy arányának korai nyugdíjazása;
20. emlékeztet arra, hogy egy, különösen a potenciális munkaképes korú migránsokra irányuló és a magasan képzett jelentkezőknek gyors bevándorlást ígérő, proaktív gazdasági migrációs politika mellett szükség lesz a migránsok jobb munkaerő-piaci és általában társadalmi integrálására; hangsúlyozza, hogy a bevándorlás fokozására irányuló intenzívebb erőfeszítések eredménye a származási országban az agyelszívás jelensége lehet, ami kedvezőtlenül hathat ezen országok gazdasági és társadalmi fejlődésére, és az ellenőrizetlen bevándorlás újabb hullámaint eredményezheti;
21. elismeri, hogy a „szellemi erőforrások pazarlása” szintén gondokat okozhat a gazdaság egésze és az érintett egyének számára, abban az esetben, ha képzett migráns munkavállalókat alkalmaznak az alacsonyan képzett munkaerőt igénylő állásokban; hangsúlyozza, hogy a migráns munkavállalóknak részesülniük kell az általuk fizetett nyugdíjrendszerhez való hozzájárulásaikból;
22. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy a fogadó tagállamban dolgozó és lakhellyel rendelkező uniós állampolgár ne veszítse el az összes társadalombiztosítási jogait vagy azoknak egy részét;
23. úgy véli, hogy a bevándorlásnak a lakosság előregedésére gyakorolt hosszú távú hatása bizonytalan, mivel az a bevándorlási hullámok viselkedésétől, a családok újraegyesítésétől és a bevándorlók népszaporulatától függ. úgy véli, hogy a bevándorlók a társadalombiztosítási rendszer jobb egyensúlyát szolgálhatják, amennyiben jogszerűen foglalkoztatják őket, és így hozzájárulnak a rendszer finanszírozásához;

Nyugdíjak

24. felhívja a figyelmet a munkaerőpiac veszélyeztetett csoportjai, különösen az olyan állásokban dolgozók elleni jelenlegi megkülönböztetésre, ahol nem kötelező a társadalombiztosítási hozzájárulás, amelynek eredménye az alacsonyabb foglalkoztatási ráta és az alacsonyabb bérek, és ilyen módon az említett csoportok számára kevesebb lehetőség a megfelelő nyugdíj kialakítására; hangsúlyozza, hogy egyenlő esélyeket kell teremteni mindenki számára, így biztosítva a magasabb foglalkoztatási arányt, az egyenlő béreket és megfelelő nyugdíjjogosultságot;
25. elismeri annak tényét, hogy az állami nyugdíjrendszerek erősítik a szolidaritást, és hogy ezek a tagállamok felelősségébe tartoznak, valamint, hogy e rendszerek védelmét politikai prioritásként kellene kezelni; úgy véli, hogy az államilag finanszírozott nyugdíjrendszerek alternatíváinak, így pl. a kiegészítő rendszereknek a használata életképes alternatíva lehetne; rámutat, hogy a magánnyugdíj rendszerbe be lehetne vonni a munkáltatók, illetve egyéb kollektív szervezetek és egyesületek által fizetett, vagy egyéni megtakarításokon alapuló nyugdíjakat is; hangsúlyozza, hogy a magánnyugdíjak létezése megnövelné a magánnyugdíj alapok megfelelő szabályozásának, az ilyen jellegű nyugdíjak átvihetőségének, támogatásának és folyamatos modernizációjának (ideértve a rugalmasságot is) igényét; ennek keretében úgy véli, hogy számításba kell venni annak kockázatát, hogy amennyiben a jelenlegi közfinanszírozású rendszer helyébe lép a magánnyugdíj rendszer, akkor a nők elveszíthetik biztosítási jogosultságukat, ezt a kockázatot azonban csökkenteni lehet azáltal, hogy nyugdíjjogosultságok körébe bevonják a szülési szabadságot, a szülői szabadságot és a személyes okokból kivett szabadságot is;
26. felszólítja a tagállamokat, hogy komolyan vegyék figyelembe azt, hogy újra kell tervezni a hagyományos, szisztematikus kockázatelemzésen és a tipikus, átlagos életút feltételezésén alapuló nyugdíjrendszereket, és a társadalombiztosítási rendszereket igazítsák a nyugdíjrendszerek reformjához, mivel a feltételezett átlagos életút gyorsan változik, és egyre gyakoribbak lesznek az úgynevezett „összeollózott életrajzok”; ez egy sokak, így különösen az érzékeny csoportok, és főleg a bevándorlók, az alacsony képzettségűek, az egyedülálló szülők és az egyéb gondozási feladatokat ellátók számára fokozódó kiszámíthatatlansággal járó új társadalmi kockázat kialakulásához vezethet, hangsúlyozza, hogy ennek következtében növekedhet a munkaerőpiacot idejekorán elhagyók, illetve az abban nem részt vevők száma; rámutat, hogy a nyugdíjrendszer átalakítása a munkapiac rugalmasságának fokozása érdekében is szükségszerű;
27. rámutat, hogy egy fenntartható nyugdíjrendszernek alkalmazkodnia kell a demográfiai és gazdasági kihívásokhoz, és hangsúlyozza, hogy - amennyiben a rendelkezésre állás széleskörű - egy hárompilléres szerkezet kiegyensúlyozott megoldás lehet; javasolja, hogy a kötelező nyugdíjakat (első pillér) a kollektív finanszírozású foglalkoztatói nyugdíjrendszerek (második pillér) és a harmadik pillérhez tartozó, kiegészítő egyéni termékek támogassák; hangsúlyozza a nyugdíjrendszerekben rejlő értéket, amelyek egyesítik a szolidaritást és a gyakorta magas hozamot, amely a nagy mennyiségű, hosszú távú és megfontolt, de jövedelmező befektetési stratégiák eredménye; felkéri a Bizottságot, hogy vállalja az összeurópai nyugdíjtermékek szabályozása és felügyelete megfelelő és rugalmas keretének kidolgozását; hangsúlyozza, hogy a foglalkoztatói és a harmadik pilléres nyugdíjak belső piaca lehetővé tenné az egyének számára, hogy élvezzék az átvihető foglalkoztatói nyugdíjak előnyét, ösztönöznék a versenyt és csökkentenék a nyugdíjcélú megtakarítás költségét;

28. megállapítja, hogy akár önként vállalva, akár a kulturális és társadalmi normák hatására, vagy a gyermek- és egyéb (hosszú távú) gondozási lehetőségek hiánya miatt elsősorban a nők látják el a gyermekek és idősek, illetve a beteg vagy fogyatékkal élő családtagok gondozását, következésképpen karrierútjukban több a törés; hangsúlyozza, hogy a nőket kárpótolni kell, és valós választási lehetőséget kell biztosítani számukra a gyermekvállalást illetően a gondozási kötelezettségekkel kapcsolatban, anélkül, hogy pénzügyi hátrányoktól, vagy karrierjükben bekövetkező visszaeséstől kellene tartaniuk; üdvözli a tagállamok azon lépéseit, amelyek e helyzet megelőzését és kompenzációját szolgálják, pl. a gyermek- és családgondozásra fordított idő törvényes nyugdíjrendszerbe történő felvételével;
29. felhívja a tagállamokat, a szociális partnereket és a nőjogi szervezetek képviselőit, hogy fordítsanak kiemelt figyelmet a nyugdíjrendszerek terén végrehajtott reformok által a nők és férfiak közötti egyenlőségre gyakorolt lehetséges vagy tényleges hatásokra, és álljanak készen kiigazító intézkedések megtételére ezen egyenlőség garantálása érdekében;
30. kéri, hogy a Bizottság és a tagállamok sürgősségi alapon hozzanak intézkedéseket, amelyek megtiltják a foglalkoztatói nyugdíjrendszerekben alkalmazott közvetlen megkülönböztetést, köztük a befizetések és járulékok szintjének függővé tételét a nem alapuló biztosítási statisztikai tényezőktől;
31. emlékeztet az önálló vállalkozói tevékenységet folytatóknak segítséget nyújtó házastársak helyzetéről szóló 1997. február 21-i állásfoglalására¹, amelyben többek között kérte, hogy a segítséget nyújtó házastársak után is legyen kötelező az egyéni nyugdíjjárulék fizetése.
32. emlékeztet a 2008. március 12-én elfogadott, az EU-ban élő nők helyzetéről szóló állásfoglalására², és ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy 2008 végéig terjessze elő az 1986. december 11-i, a valamely önálló vállalkozói tevékenységet, beleértve a mezőgazdasági tevékenységet is, folytató férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról, valamint az önálló vállalkozó nők terhességi és anyasági védelméről szóló 86/613/EGK irányelv³ felülvizsgált változatát, amelyben javaslatot tesz egy független szociális és nyugdíj juttatásokat biztosító rendszerre a mezőgazdasági üzemekben tevékenységet végzők számára;
33. emlékeztet a pénzügyi szolgáltatási politikáról (2005-2010) szóló 2007. július 11-i állásfoglalására⁴ és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy egy átlátható és rugalmas társadalombiztosítási és nyugdíjpiac jöjjön létre az adózási korlátok és a nyugdíjjogosultságok egyik tagállamból a másikba történő átvitele előtt álló akadályok csökkentése révén; véleménye szerint a nyugdíjak belső piacának megteremtéséhez egy, a nyugdíjtermékeket szabályozó európai keret szükséges;
34. sürgeti a Bizottságot, hogy haladéktalanul vizsgálja felül az Európai Parlament és a Tanács 2003. június 3-i, a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények

¹ HL C 85., 1997.3.17., 186. o.

² Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0094.

³ HL L 359., 1986.12.19., 56. o.

⁴ HL C 175. E., 2008.7.10., 392. o.

tevékenységéről és felügyeletéről szóló 2003/41/EK irányelvét¹ annak érdekében, hogy a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézményeknek megfelelő, szilárd szolvenciarendszert biztosítson, amely a biztosítás és a foglalkoztatói nyugdíjak európai felügyeleti bizottsága tanácsaira valamint egy olyan részletes hatásvizsgálatra épül, amely az azonos feltételek biztosításának kérdéseit a számításból eredő különbségeken keresztül vizsgálja és amely hangsúlyozza a kötelezettségek mérésének előfeltételeit; hangsúlyozza, hogy egy ilyen rendszer alapjául szolgálhat az életbiztosításról a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II) szóló, európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló, 2008. február 26-i módosított bizottsági javaslat (Szolvencia II) (COM(2008)0119) egyes aspektusainak a nyugdíjalapokra történő kiterjesztése, figyelembe véve ezen intézmények olyan sajátosságait, mint például az általuk működtetett nyugdíjrendszerek hosszú távú jellege, illetve a kockázatfedezet típusa vagy a nyugdíjalapok által vállalt garanciák; úgy véli, hogy egy ilyen sajátos szolvenciarendszer megerősítené a pénzügyi stabilitást és megakadályozná a szabályozói önkényesség alkalmazását;

35. emlékeztet arra, hogy a Bíróság a határokon átnyúló nyugdíjjárulékokra vonatkozó adómentesség akadályaival szembeni határozatot hozott; hangsúlyozza, hogy az adókedvezmény biztosítja a legjobb ösztönzést a hosszú távú megtakarítások tekintetében, valamint hogy további harmonizációra lehet szükség a határokon átnyúló nyugdíjjárulékokkal kapcsolatos valamennyi akadály megszüntetéséhez;
36. rámutat arra a jelenlegi tendenciára, amely a juttatás alapú nyugdíjrendszerekről a járulék alapú nyugdíjrendszerekre való áttérést mutatja, és aggasztja a tendencia kísérőjelenségeként tapasztalható munkaadói hozzájárulások gyors csökkenése; hangsúlyozza, hogy az egyének számára történő megfelelő szintjű nyugdíjbevételek biztosításához szükség van a jelenlegi nyugdíjrendszerekben a munkavállalók részvételének megerősítésére és hozzájárulási szintjük emelésére, és hangsúlyozza, hogy szükség van a folyamatos és megfelelő mértékű munkavállalói hozzájárulásokra, különösen a járulék alapú nyugdíjrendszerekben; aggódik amiatt, hogy a 19. nemzetközi számviteli standardok (IAS) munkavállalói juttatások szempontjából történő előirányzott felülvizsgálata a nyugdíjrendszerek jelentős változásait idézheti elő, így pl. az ún. „folyosó megközelítés” esetleges eltörlése esetében, ezért azokat gondosan meg kell vizsgálni, különös tekintettel az ellátáshoz kötött rendszerek vonzerejére kifejtett esetleges nemkívánatos hatásokra;
37. megállapítja, hogy a fogyatékkal élő személyek számára megfelelő életkörülmények biztosítása és az „ellátások csapdájának” elkerülése érdekében kiegészítő juttatást szükséges nyújtani a fogyatékkal együtt járó megemelkedett megélhetési költségek kompenzálásához, illetve azt koordinálni kell a nyugdíjrendszerekkel és a társadalmi integrációs politikákkal;

Pénzügyi fenntarthatóság

38. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a tagállamok megőrizzék a társadalombiztosítási és nyugdíjrendszerek megfelelő finanszírozási szintjét, hogy alternatív és szilárd adóalapokat találjanak a globalizáció miatti növekvő versennyel szemben; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy csökkentsék a munkaerőre kivetett

¹ HL L 235., 2003.9.23., 10. o.

adóktól való függést a tagállami gazdaságok versenyképességének növelése érdekében, továbbá hogy több munkaösztönzöt biztosítsanak; elismeri egy inkább tőke alapú adóztatásra való átállás jelentette nehézségeket, mivel kicsi a tőkeadóalap, és a tőke igen mobilis; felveti, hogy az adózás új formáira és/vagy más alternatívákra történő áttérést a szociális kiadások fenntarthatóságának javításaként lehetne tekinteni, amely hozzájárulna az alacsonyabb jövedelműek adóterheinek csökkentéséhez; fenntartja azon véleményét, miszerint a munkaadók társadalombiztosítási hozzájárulási befektetést jelentenek, mert eredményükképpen növekszik a termelékenység, és ez az egyik oka annak, hogy a magas szociális kiadásokkal rendelkező országok egyben a legversenyképesebbek is;

39. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak a Stabilitási és Növekedési Paktum (SGP) közép- és hosszú távú célkitűzéseit kell a középpontba helyezniük, és fenntartható államháztartást kell biztosítaniuk az előregedő népesség problémája által előidézett egyre növekvő nyomás kezelése érdekében; megjegyzi, hogy a 2008. április 5-én Brdo-ban tartott gazdasági és pénzügyminiszterek tanácsának találkozója megállapodott abban, hogy a szociális kiadások esetében a mennyiség helyett a teljesítményre és az eredményre kell helyezni a hangsúlyt; javasolja, hogy a Tanács mérlegelje az SGP továbbfejlesztését, például lehetővé téve, hogy a hosszabb távra orientált befektetéseket hosszabb időszak alatt számolják el;
40. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak fenntartható módon kellene megtervezniük finanszírozási politikájukat az adók, valamint a tőkebevételek munkavállalók, fogyasztók, üzleti vállalkozások és generációk közötti igazságos elosztásán keresztül;
41. úgy véli, hogy a szabályozásnak a foglalkoztatási nyugdíjrendszerek fizetőképességének és védelmének biztosítására kell irányulnia, többek között felvásárlás vagy a tulajdonosi körben vagy az irányításban bekövetkező más jelentős változás esetére;
42. felhívja a tagállamokat, hogy az éves költségvetésükben szerepeltessenek a jövőbeli nyugdíjkifizetésekre vonatkozó tételt;
43. hangsúlyozza a közös hozzájáruláson alapuló pénzügyi alapokon nyugvó, biztosítási típusú nyugdíjrendszerekre történő szakaszosan megvalósuló átállás szükségességét,

Egészségügy és hosszú távú gondozás

44. hangot ad azon meggyőződésének, hogy az egészségfejlesztési intézkedésekhez befektetésekre van szükség, amelyek hozzájárulhatnak a népesség öregedésével járó költségek csökkentéséhez, és javíthatják a közpénzügyek szilárdságát; ragaszkodik annak fontosságához, hogy megőrizték az Európai Unió valamennyi egészségügyi rendszere mögött álló értékeket és elveket, mivel ezek egyetemes lefedettséget, finanszírozási szolidaritást, egyenlő hozzáférést és magas színvonalú egészségügyi ellátást biztosítanak, a szűkös erőforrások racionális fogyasztása iránti igényt nem sértve; hangsúlyozza, hogy a szolgáltatások szubszidiaritás elvének megfelelő szervezése és nyújtása megteremti az egészségügyi ellátások mind minőségi, mind pénzügyi hatékonyságát;
45. mivel az egészségügyi ellátás és a hosszú távú ápolás várhatóan költségesebb, úgy ítéli

meg, hogy a tagállamoknak meg kell vizsgálniuk saját finanszírozásukat, és figyelembe kell venniük, hogy mivel a kisebb családok felé mutató tendencia és a nők fokozottabb munkaerő-piaci részvétele miatt kevesebb nem szakmai gondozás áll majd rendelkezésre, a hosszú távú gondozás növekedése a vártnál magasabb lehet;

46. Rámutat, hogy a hangsúlyt a költséges vagy hosszú távú egészségügyi gondozást igénylő személyekre, a sajátos hozzáférési problémákkal érintett személyekre vagy személyek csoportjára, amilyenek az etnikai kisebbséghez tartozók illetve az alacsony jövedelműek, a krónikus betegségektől szenvedőkre, valamint a fizikai vagy mentális fogyatékkal élő személyek rehabilitációja, társadalmi beilleszkedése és támogatása érdekében létrejött nyílt támogató struktúrákra kell helyezni az intézményesedés elkerülése és e személyeknek az önálló életben való segítése érdekében;
47. megállapítja, hogy az egészségügyi ellátás közfinanszírozása a betegség személyes kockázatától függetlenül segít védelmet nyújtani a pénzügyi kockázat ellen, és így támogatja az egyenlőséget és szociális biztonságot, míg ezzel szemben a magán-hozzájárulási mechanizmusok korlátozott kockázatot jelentenek, illetve nem vonják össze a kockázatokat, a kifizetéseket pedig általában a betegség kockázatához és a fizetési képességhez kötik, míg ezzel párhuzamosan a demográfiai változásoktól függetlenül garantálják a fenntartható finanszírozást;
48. elismeri a közfinanszírozás jelentőségét a szolidaritás céljának megvalósítása tekintetében, valamint, hogy a tagállamokban az egészségügyi rendszerek köz- illetve magánfinanszírozási szintje jelentősen eltér egymástól; javasolja, hogy a Bizottság végezzen vizsgálatot a szolidaritás célját megvalósító közfinanszírozás szintjének és/vagy körének meghatározása érdekében, mind a rendszer egésze, mind az egyes szolgáltatási területek tekintetében;
49. elismeri az egészségügy finanszírozása terén a privatizáció és a piaci alapú megoldások növekvő népszerűségét különösen az új tagállamokban, mint a költségrobbanással, a hatékonyság hiányával és az ellátás minőségével kapcsolatos csodaszert; elismeri a bizonyítékok egyre szélesedő körét, miszerint az egészségbiztosítás funkcionális privatizációja, a nyereségvágy mint motiváció, és a pénzügyi közvetítők közötti verseny általában megdrágítja az egészségügyi ellátórendszerek adminisztrációját, miközben a költségek megfékezésével, a hatékonysággal és az ellátás minőségével kapcsolatos kedvező hatásuk kétséges; ezért azt javasolja az egybefizetős modellel rendelkező tagállamok számára, hogy őrizzék meg ezt a modellt;
50. megállapítja, hogy az elsődlegesen a foglalkoztatás alapú társadalombiztosítási járulékokból finanszírozott egészségügyi rendszerek számára előnyös lehet az adóalap kiterjesztése a nem keresettel kapcsolatos jövedelmekre;
51. megjegyzi, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének és a biztosítottak az egészségbiztosítási rendszer szerinti szabad orvos- és intézményválasztási jogának fényében nem megengedhető a tagállamok számára, hogy elutasítsák állampolgáraik külföldön igénybe vett egészségügyi ellátási költségeinek visszatérítését, azonban a tagállamok megállapíthatják a visszatérítés felső határát, illetve nem kötelesek olyan kezelés költségeinek visszatérítésére, amelyet az állampolgár otthon nem kapott volna meg;

52. felhívja a tagállamokat, hogy az egészségügyi rendszereik alapjainak jogi keretei újratervezésére irányuló reformpolitikák elfogadásakor kerüljék el a tisztán pénzügyi szempontú megközelítést;
53. mélyen meg van győződve arról, hogy bármely reform kiindulópontjának a jelenlegi egészségügyi (finanszírozási) rendszer elemzésének kell lennie, a gyengeségek és a problémás területek azonosítása érdekében, a sikeres reformot elősegítő vagy megakadályozó kapcsolódó tényezők megértésével egyidejűleg; elvárja, hogy a tagállamok legyenek teljes mértékben tisztában az egészségügyi reformok várható hatásaival egészségügyi rendszereik működésére, kapacitására és hatékonyságára, valamint a nem kellően vagy nem megfelelően előkészített reformlépéseknek az egészségügyi szolgáltatások minőségére és elérhetőségére, illetve az állampolgárok egészségügyi állapotára, és így munkaképességükre gyakorolt hatásával;
54. felhívja a tagállamokat, hogy fontolják meg az egészségügyi finanszírozási funkciók és politikák teljes spektrumát, ne pedig kizárólag a hozzájárulási mechanizmusra fordítsanak figyelmet; meg van győződve arról, hogy a munkavállalás alapú hozzájárulások szintjének, vagy a pácienseknek az egészségügyi szolgáltatásokhoz való saját költségtérítésének emelése rossz politika, amely katasztrofális következményekhez vezethet, mivel elfogadhatatlan módon korlátozza az alacsony jövedelemmel rendelkező állampolgárok hozzáférését az egészségügyi szolgáltatások teljes köréhez.
55. meggyőződése, hogy az alacsony jövedelemmel rendelkező állampolgárok hozzáférése a magas színvonalú egészségügyi szolgáltatásokhoz egyértelműen prioritásnak tekintendő, továbbá, hogy ez szorosan összefügg a szolidaritás és egyenjogúság európai értékeivel, valamint, hogy ez előfeltétele a teljes foglalkoztatásra vonatkozó lisszaboni célkitűzés elérésének;
56. felhívja a Bizottságot, hogy vegye számításba az uniós polgárok jogegyenlőségét a magas színvonalú ellátórendszerek tekintetében, és hogy építse be az állampolgárok pénzügyi alapú diszkriminációja ellen szükséges biztosítékokat az európai diszkrimináció ellenes jogszabályok revíziója során, vagy bármely olyan új jogi eszközbe, mely az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel foglalkozik;
57. javasolja, hogy a tagállamok a kockázati poolok csökkentésével, illetve – ami még jobb – egységes nemzeti pool létrehozásával mozdítsák elő a hatékonyságot és egyenlőséget nemzeti egészségügyi rendszereikben, ami megkönnyíti az egészségügyi rendszerben a stratégiai irányválasztást és koordinációt;
- o
- o o
58. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, a Foglalkoztatási és Szociális Bizottságnak és a tagállamok és a tagjelölt országok kormányainak és parlamentjeinek.